

2020_BW_00294

**Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
(MVI) 2020-2022 - Besluitvormend**

Zaaknummer: 96612

Portefeuillehouder: Annelies de Jonge

Openbaar

Ja

Embargo

Nee

Samenstelling

Aanwezig:

mevrouw Annemieke Vermeulen, Burgemeester; de heer Harry Matser, Wethouder; de heer Mathijs ten Broeke, Wethouder; mevrouw Annelies de Jonge, Wethouder ; mevrouw Laura Werger, Wethouder; mevrouw Anja de Rouw, Adjunct-secretaris; mevrouw Monique Stouten, gemeentesecretaris

Besluit

Besluitpunt 1

Het college besluit het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2020-2022 (zie bijlage 1) vast te stellen.

Motivering

Aanleiding en context

Tegelijkertijd met het vaststellen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Zutphen, heeft uw college besloten om als gemeente aan te sluiten bij het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Het doel van het manifest is het uitdragen en stimuleren van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) en ondernemen. MVI betekent dat bij de inkoop van diensten, producten en werken in alle fasen van het inkoopproces rekening wordt gehouden met sociale- en duurzaamheidsambities om uiteindelijk te komen tot een product, dienst of werk dat aan deze ambities voldoet. Voorbeelden zijn ambities voor sociale werkgelegenheid, het verminderen van CO₂- emissies en de transitie naar een circulaire economie.

Op 3 februari jongstleden heeft onze gemeente het manifest in het bijzijn van de minister voor Milieu en Wonen ondertekend. De vervolgstap is het opstellen en uitvoeren van een actieplan waarmee we de bijdrage van MVI aan de realisatie van beleidsdoelen vergroten. Ook hebben we ons met het manifest gecommitteerd aan openbaarmaking van het actieplan. Wij vragen uw college om nu over dit actieplan te besluiten.

Beoogd effect

Het vergroten van de bijdrage van MVI aan het realiseren van de beleidsdoelen van de gemeente.

Argumenten

1.1 Met het actieplan geven we richting aan de wijze waarop we via onze inkoop met MVI kunnen bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke doelstellingen.

We doen dit op basis van de focus die we in onze gemeente hebben aangebracht met 'Krachtig Zutphen'. Het actieplan maakt duidelijk welke MVI acties we gaan uitvoeren om bij te dragen aan het versterken van de sociaal economische kracht. Aanvullend zijn er acties gedefinieerd om MVI verder te verankeren binnen de organisatie en de toepassing van MVI in de uitvoering te stimuleren. In het actieplan staat wat in 2020 -2022 gedaan wordt.

Kanttekeningen

1.1 Het uitvoeren van de acties en/of de invulling van de (hogere) ambities laat op zich wachten door COVID-19 en bezuinigingen.

Het toepassen van ambities voor sociaal, lokaal en duurzaam vraagt om ruimte (tijd) om kennis te ontwikkelen en ervaring op te doen. Hierbij horen ook het bijwonen van bijeenkomsten en volgen van seminars en workshops en in veel gevallen het toepassen van een interdisciplinaire samenwerkingsaanpak, etc. Covid-19 maatregelen maken dit lastiger. Dit vraagt van de organisatie om creatief gebruik te maken van de alternatieve (digitale) oplossingen. Nieuwe bezuinigingsmaatregelen zullen de financiële ruimte verder beperken. Ook dit maakt het lastig om MVI, waaronder de circulaire inkoopambitie vanuit de Cleantech regio tijdig te realiseren. Het zit een effectieve aanpak en resultaat in de weg. Het is nodig de creativiteit van de organisatie aan te spreken om ondanks deze beperkingen, toch het maximale uit de markt te halen.

Communicatie / vervolgtraject / uitvoering

Na de vaststelling wordt het actieplan conform de afspraken in het manifest openbaar gemaakt en toegestuurd naar het Expertisecentrum Aanbesteden PIANOo.

De vervolgstappen en uitvoering worden met een interne werkgroep vormgegeven.

Onderdeel van het actieplan is communicatie zowel intern als extern.

Rapportage / evaluatie

We monitoren de toepassing van MVI in relatie tot het actieplan MVI en nemen dit onderwerp op in de begroting. Rapportage geschiedt via de burap (van de afwijkingen) en de jaarrekening in de paragraaf bedrijfsvoering.

Jaarlijks nemen we deel aan de Rijksbrede benchmark MVI. Hiermee verkrijgen wij inzicht in de eigen prestaties en de voortgang op landelijk niveau.

Financiële consequenties

De kosten, verbonden aan de uitvoering, zijn opgenomen in de reguliere budgetten of worden meegenomen bij een nieuwe budgetaanvraag.

Risico's

-

Personele consequenties

De uitvoering is onderdeel van de reguliere werkzaamheden.

Programmadoelen

Programma 3. Duurzame leefomgeving Programma 4. Een vitale samenleving, iedereen doet mee
Programma 5. Aantrekkelijke stad, met een sterke economie

Toelichting programmadoelen

Inkoop is een belangrijk instrument dat bijdraagt aan de realisatie van de strategische doelen van de gemeente Zutphen en dan met name het stimuleren en faciliteren van ondernemerschap en de thema's Duurzaamheid en Werk, onderdeel focustraject Krachtig Zutphen. Dit doen we voor drie thema's: duurzaamheid, kansen voor lokaal en sociaal aanbesteden.

Bijlagen

1. Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)

Wat is MVI?

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) betekent dat bij de inkoop van diensten, producten en werken in alle fasen van het inkoopproces rekening wordt gehouden met sociale- en duurzaamheidsambities om uiteindelijk te komen tot een product, dienst of werk dat aan die ambities voldoet. Te denken valt aan sociale werkgelegenheid, het verminderen van CO2- emissies en de transitie naar een circulaire economie. Met dit actieplan willen we richting geven aan de wijze waarop wij door onze inkoop kunnen bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke doelstellingen. We doen dit op basis van de focus die we in onze gemeente hebben aangebracht met 'Krachtig Zutphen'.

Waarom MVI?

Gemeente Zutphen wil maatschappelijk verantwoord inkopen bij ondernemers die zowel duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan, als oog hebben voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo werken we samen aan een duurzame toekomst. Maatschappelijk verantwoord inkopen is een belangrijk instrument dat bijdraagt aan de realisatie van de strategische doelen van de gemeente Zutphen en dan met name het stimuleren en faciliteren van ondernemerschap en de speerpunten Clean Tech en Samen Werk bereikbaar maken en sinds 2020 de focus op de sociaal economische kracht met 'Krachtig Zutphen'. Dit doen we voor drie thema's: duurzaam inkopen, kansen voor lokaal en sociaal aanbesteden.

We hebben Maatschappelijk Verantwoord Inkopen hoog in het vaandel staan en we willen als gemeente het goede voorbeeld geven. Onze ambities zijn vastgelegd in de [Kadernota Maatschappelijk Verantwoord Inkopen \(MVI\)](#).

Onze speerpunten 2020 – 2022:

Kansen voor lokaal

Sociaal aanbesteden

Duurzaam inkopen

MVI IN DE ORGANISATIE

De gemeente Zutphen heeft Duurzaam inkopen al vanaf 2007 in haar inkoop- en aanbestedingsbeleid opgenomen en Sociaal inkopen vanaf 2012. Met ons [inkoop- en aanbestedingsbeleid](#), zoals vastgesteld op 22 mei 2018, streven we naar toepassing van de beschikbare milieu- en sociale criteria op Pianoo.nl en 10% circulair inkopen in 2020. Er zijn al diverse contracten afgesloten waarbij duurzaamheid en sociale werkgelegenheid onderdeel zijn van de uitvoering. Te denken valt aan catering, schoonmaak-dienstverlening, energie, uitzendkrachten, reconstructiewerkzaamheden en aanleg infrastructuur, afvalscheiding en –reductie, LED verlichting buitenruimte, doelgroepenvervoer, WMO diensten, warme drankenautomaten, elektrische dienstauto's, zonnepanelen op het gemeentehuis.

Met dit actieplan maken we de doelstellingen concreet, verankeren we MVI verder binnen de organisatie en stimuleren we de toepassing ervan in de uitvoering. Om onze inkopende budgethouders hierbij te ondersteunen en MVI in de organisatie te borgen zullen in 2020 -2022 de volgende **acties** worden uitgevoerd:

- Jaarlijks organiseren van een workshop om bij te blijven met de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van MVI, waaronder specifiek circulair inkopen;
- Samen met de budgethouders potentieel succesvolle MVI- projecten selecteren en onderzoeken op de toepassing ervan;
- We zoeken ruimte in aanbestedingen door oplossingen op een open manier in de markt uit te vragen en halen de noodzakelijke creativiteit daarmee uit de markt in plaats van deze 'voor te schrijven'. We maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van beschikbare innovatieve inkoopmethodes en doen hier ervaring mee op;
- In 2020 beschikbaar stellen van stappenplan/ toolkit/ checklist ten behoeve van MVI in aanbestedingen en in combinatie met het onderzoeken van de introductie van een interne 'denktank'; een groepje dat vooraf meedenkt met inkoopprojecten, 'ontschotting' bevordert en 'ervaring opbouwt en deelt';
- Vieren van successen en delen van best practices. In 2020 ontwikkelen we hoe we dit goed vorm kunnen geven;
- We richten de monitoring in en rapporteren jaarlijks de resultaten van de MVI in relatie tot de landelijke benchmark en de toepassing van MVI volgens het inkoopbeleid. Bij het inrichten houden we rekening met een praktische uitvoerbaarheid van de monitoring.

MVI in uitvoeringsorganisaties

Waar we als gemeente subsidies of uitvoeringsverantwoordelijkheid op specifieke beleidsterreinen aan derden verstrekken, kan voor die partij de verplichting ontstaan dat zij onder hetzelfde inkoopregime valt als de gemeente. Hierbij kan gedacht worden aan de (ver)bouw van een buurthuis of school waarbij de gemeente wel (mede) financiert maar geen aanbestedingsverantwoordelijkheid heeft en deze doorlegt naar de andere partij. We gaan waar mogelijk onze duurzaamheidsambities meegeven bij subsidiebeschikkingen en willen deze in het beleid van onze uitvoeringsorganisaties (verbonden partijen) verankeren.

Acties

- In voorkomende gevallen nemen we onze duurzaamheidsambities in de subsidiebeschikking op.

Kansen voor Lokaal

Doelen

Bij onderhandse opdrachten en aanbestedingen betrekken we het MKB en specifiek onze lokale ondernemers via ons uitnodigingen beleid. In Europese aanbestedingen houden we rekening met de kansen voor het (lokale) MKB door bijv. de percelenindeling en indien mogelijk niet te hoge eisen te stellen.

Acties

- Bij onderhandse opdrachten worden op basis van het principe: pas toe of leg uit, beschikbare en geschikte lokale ondernemers uitgenodigd om een offerte in te dienen. (uitzondering: opdrachten waarvoor een specifiek uitnodigingsbeleid is vastgesteld)
- We ontwikkelen de lokale ondernemers tool door en maken gebruik van de mogelijkheden voor het belonen van sociale en/of duurzame ondernemers. Deze tool is een applicatie waarin lokale ondernemers zich kenbaar maken aan de gemeente en aangeven wat ze kunnen leveren.
- We bieden ook andere partijen, zoals scholen, ziekenhuis en verenigingen de gelegenheid om lokale kansen te benutten door de PLO tool ook voor hen open te stellen.

Kansen voor lokaal / MKB

Het verbeteren van kansen en toegang van MKB tot overheidsopdrachten is één van de doelstellingen van de Aanbestedingswet 2012. Wij ondersteunen dit door hiermee rekening te houden in ons uitnodigingen beleid en gaan hierin een stap verder als het gaat om geschikte lokale ondernemers.

Sociaal aanbesteden

Doelen

Wij gaan voor een zo groot mogelijke inzet van SROI en / of maatschappelijke activiteit.

Acties

- We passen sociaal aanbesteden breed toe op basis van het principe 'pas toe of leg uit'; Hierbij geldt dat Sociaal aanbesteden wordt toegepast bij alle inkoop met een opdrachtwaarde boven de € 75.000;
- We werken binnen de arbeidsmarktregio, onder de noemer van FactorWerk, samen aan de harmonisatie van SROI instrumenten, onder andere door werkgevers te stimuleren PSO certificaten te verkrijgen;
- Uniformering van het bouwblokkenmodel op basis van het covenant met provincies /gemeenten uitwerken en laten vaststellen. Met het bouwblokkenmodel kan de ondernemer op basis van de waardes die aan de SROI doelgroepen zijn gekoppeld, zelf zijn SROI invulling samenstellen;
- De eigen organisatie informeren over de mogelijkheden van Sociaal aanbesteden waaronder het waarderen van de inzet van SROI binnen de bedrijfsvoering van een onderneming en/of onderaannemers eventueel als sociale onderneming en als maatschappelijke activiteit;

Wat is Sociaal Aanbesteden?

Het realiseren van een zo groot mogelijke inzet van SROI en/of maatschappelijk rendement. Maatschappelijke activiteit zoals werkervaringsplekken worden ingezet wanneer arbeidstoeleiding, waarbij je mensen inzet met een afstand tot de arbeidsmarkt, niet haalbaar is.

- We onderzoeken in hoeverre ook andere doelgroepen, zoals ouderen, dementerenden etc. kunnen worden ingezet, als onderdeel van Maatschappelijke activiteit;
- Indien mogelijk belonen we al bij de keuze van de ondernemer(s) die we uitnodigen bij onderhandse opdrachten hun sociale bijdrage, bijvoorbeeld op basis van het hebben van een PSO certificaat of sociaal Enterprise lidmaatschap;
- Op basis van het uitvoeren van een (tussentijdse) inventarisatie en evaluatie op basis van de resultaten, ontwikkelingen en uitvoering(proces) sociaal aanbesteden komen we indien nodig met een voorstel voor bijstelling.

Duurzaam inkopen

Doelen

Duurzame inkoop gaat uit van een goede balans tussen mens, omgeving en economie (people, planet, profit), waarbij economische, ecologische en sociale aspecten in dynamisch evenwicht zijn. We willen het gebruik van grondstoffen verminderen, bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie, onaanvaardbare arbeids-omstandigheden tegengaan, etc. We zijn op zoek naar duurzame ondernemers met duurzame oplossingen. Focus binnen duurzaam inkopen ligt voor ons op circulair, energieneutraal en klimaat adaptief. Zie hiervoor de tophema's op de Cleantech agenda: energietransitie en circulaire economie. We willen kansen op werk en economische zelfredzaamheid vergroten. Daarom zetten we in op NIEUWE circulaire economie. Daarnaast klimaatadaptatie en schone mobiliteit. Geografisch ligt de versnelling van de doelen op de wijken het Waterkwartier en de Binnenstad. We kiezen waar mogelijk voor energie neutrale, klimaatbestendige en afval loze (circulaire) oplossingen en toepassingen. We gaan in dialoog met ondernemers en geven ze ruimte om met innovatieve duurzame oplossingen te komen.

Focus: circulair, energieneutraal en klimaat adaptief

Doelstelling

We willen in 2020 10 % van ons inkoopvolume (in €) circulair inkopen en in 2023 25% (bron: agenda Cleantechregio).

We gaan in dialoog met ondernemers en geven ze ruimte om met innovatieve duurzame oplossingen te komen.

Acties

- We gaan per inkoop na hoe we circulariteit, energieneutraal en klimaatadaptatie kunnen meewegen op basis van het principe 'pas toe of leg uit';
- We nemen (waar mogelijk) de beheerfase mee als onderdeel van de totale kosten binnen de levensduurcyclus om een 'eerlijke' vergelijking van circulaire oplossingen tussen offertes mogelijk te maken;

Wat is duurzaam inkopen?

We gaan uit van een goede balans tussen mens, omgeving en economie (people, planet, profit), waarbij economische, ecologische en sociale aspecten in dynamisch evenwicht zijn. Het levert als resultaat op dat na ons komende generaties dezelfde kansen hebben om in hun behoeften te voorzien als de huidige generatie.

- We onderzoeken of de CO2 prestatieladder toegepast kan worden in aanbestedingen (bij materieel inkoop);
- (Af)lopende contracten van producten beoordelen we op functionele behoefte, eigendom of verlenging hiervan en repareer-/renoveerbaarheid;
- We onderzoeken de mogelijkheid om: Indien mogelijk en /of passend de sociale ondernemer en/of startende ondernemer uit te nodigen voor het maken van een offerte bij onderhandse opdrachten op basis van de PLO tool.;
- We definiëren wat we onder de specifieke doelstelling van circulair inkopen verstaan en hoe we deze gaan meten, als onderdeel van de monitoring en rapportage.

Kansrijke MVI -inkopen

Uit de lijst met inkooptrajecten gaan we op zoek naar kansrijke MVI-inkopen. Kansrijke inkopen, zijn die inkopen waarmee een grote duurzaamheidsimpact en/of sociale en/of lokale impact mogelijk is. Dit betekent dat bij een inkooptraject veel komt kijken, waardoor wij logischerwijs ons richten op de kansrijke onderwerpen.

Acties

- We onderzoeken op basis van de lijst op dit moment, de volgende kansrijke onderwerpen: groene afvalstromen (op gebied van duurzaam), De weg naar Voorst (op het gebied van sociaal en / of duurzaam), schoonmaak gymzalen (op het gebied van sociaal , Multifunctionals /repro (op het gebied van Sociaal en Duurzaam)

Lijst van inkooptrajecten 2020-2022

Op onderstaande inkoopprojecten wordt de toepassing van de betreffende onderdelen van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen afgewogen op basis van het principe: Pas toe, of leg uit. De groen gearceerde onderwerpen zijn de 'kansrijke MVI-inkopen' (zie de uitleg hierboven). Deze lijst is dynamisch. Actualisering vindt plaats, in samenspraak met de betreffende budgethouder.

Onderwerp	Lokaal	Sociaal	Duurzaam*	Circulair
Herinrichting Kanonsdijk Weg naar Voorst inclusief 2 pleinen	groslijst x	x	x	x
Vervangen verkeersregelinstallatie Nieuwstad	groslijst x	x	x	x
Rioleringsproject Warnsveld (onder Bonendaal/ oude kern)	groslijst x	x	x	x
AWKP 2019 Van Dorthstraat deel Bronckhorstraat- Warninckshof	groslijst x	x	x	x
AWKP Reparatiebestek riolering	groslijst x	x	x	x
IJsselkade fase II	groslijst x	x	x	x
Reconstructie Deventerweg	groslijst x	x	x	x
Bedrijfskleding		x	x	x
Afvalstromen Grijs		x	x	x
Afvalstromen Groen		x	x	x
Meststoffen leveren	x	x	x	x
Bermen maaien	x	x	x	x
Bomen snoeien		x	x	x
Onkruid bestrijding		x	x	x
Onderhoud sportvelden		x	x	x
Storage Area Network (SAN)				x
Applicatiebeheer en onderhoud Green Valley suite (Zaaksysteem)		x		
Hardware (muizen, toetsenborden, schermen, stekkers)	x	x	x	x

Onderwerp	Lokaal	Sociaal	Duurzaam*	Circulair
Salaris- en personeelsinformatiesysteem		x		
Inhuur vanaf schaal 10		x	x	
Medische Ondersteuning		x	x	
Security diensten		x	x	x
Snippergroen		x		
Kopieerpapier	x	x	x	x
Drukwerk	x	x	x	x
Abonnementen		x	x	x
Multifunctionals / repro		x	x	x
Kantoorartikelen	x	x	x	x
Catering	x	x	x	x
verduurzaming eigen vastgoed		x	x	x
Trapliften		x	x	x
schoonmaak gymzalen	x	x	x	x
Medische advisering		x	x	

*Duurzaam is hier inclusief circulair. Daar waar duurzaam wel is aangevinkt en circulair niet, gaat het met name om dienstverlening en kun je bij duurzaam denken aan bijvoorbeeld het beperken van de CO2 uitstoot bij het reizen door adviseurs.

